Työhyvinvointi – SeAMK Sosiaali- ja terveysalan kärki

5.3.2018

Tarve työhyvinvoinnin ja työelämän laadun kehittämiselle on yhä kasvava. SeAMK Sosiaali- ja terveysala tuo oman osuutensa suomalaisen työelämän monitieteiseen tutkimiseen ja kehittämiseen. Toiminta työhyvinvoinnin tukemisen parissa on mitä parhainta ammattikorkeakoulun aluevaikuttavuutta, yhteistyötä alueen julkisten organisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa sisältäen sekä työurien pidentämisen tavoitteen että organisaatioiden uudistumisen tukemista. Toteamukset ”työhyvinvoinnilla tuottavuutta” ja ”työntekijät ovat yrityksen tärkein voimavara” todentuvat työhyvinvointiin liittyvässä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa.

Seinäjoen ammattikorkeakoulun (SeAMK) sosiaali- ja terveysalalla työhyvinvointi on yksikön kärkialue etenkin juuri tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Lisäksi toteutetaan ylempää ammattikorkeakoulututkintoa: kehittäminen ja johtaminen, missä työhyvinvoinnilla ja sen johtamisella on myös keskeinen sisällöllinen rooli. **Keskeisiä teemoja työhyvinvointi-kärjen alueella ovat:** Työhyvinvoinnin ja työmotivaation kehittäminen ja johtaminen, osallistava ja dialoginen työprosessien ja työyhteisön toiminnan johtaminen ja kehittäminen, oppivan organisaation luominen ja osaamisen johtaminen.

Yksikön asiantuntijat osallistuvat säännöllisesti konferensseihin ja seminaareihin, mikä tukee kärkialueella vaadittavan osaamisen kehittymistä. Myös useita julkaisuja tuotetaan vuosittain. Ulkopuolista rahoitusta hankkeisiin on saatu mm. seuraavilta tahoilta: ESR, Tekes, aikaisemmat TYKE/Tykes-ohjelmat, Työsuojelurahasto, STM, MELA ja Työterveyslaitos.

Verkostot ja muu yhteistyö

Yksikön asiantuntijat ovat tällä hetkellä mukana mm. seuraavissa merkittävissä verkostoissa: Tampereen yliopiston Työelämän tutkimuspäivien ohjausryhmä, Työelämä 2020 – Etelä-Pohjanmaan alueverkosto, Työterveyslaitoksen koordinoiman Työhyvinvointiverkoston Pohjanmaan alueverkoston ydinryhmä, Valtakunnallisen TyhyverkostoX –hankkeen ohjausryhmä, Dialogisen johtamisen ja kehittämisen tutkimusryhmä / verkosto, Työterveyshuollon koulutuksen kehittämis- ja seurantaryhmä (Työterveyslaitos, STM), Ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon (työterveyden kehittäminen ja edistäminen) suunnittelu- ja koordinointi- sekä ohjausryhmä, AMK -verkosto, jonka tehtävä on suunnitella, kehittää ja toteuttaa työterveyshuollon koulutusta Suomessa (puheenjohtajuus).

Työhyvinvoinnin teemaan liittyen tehdään yhteistyötä sekä hanketyössä että täydennyskoulutuksessa mm. seuraavien julkisten organisaatioiden kanssa: Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri, Etelä-Pohjanmaan kunnat ja kuntayhtymät (perusturva, sosiaali-ja terveystoimi). Myös useita yrityskumppaneita on ollut vuosien varrella mukana eri hankkeissa. Ammattikorkeakoulujen sekä yliopistojen, erityisesti Tampereen yliopiston kanssa tehtävä yhteistyö on tiivistä. Niin ikään Työterveyslaitoksen kanssa tehdään monipuolista yhteistyötä.

Maaseutuyrittäjien työhyvinvointia kehitetään

Tällä hetkellä on meneillään kaksi merkittävää valtakunnallista hanketta: *DIDIVE – Dialogia, digitalisaatiota ja verkostoyhteistyötä maaseutuyrittäjien työhyvinvoinnin ja tuloksellisuuden tukemiseksi* (1.3.2017-28.2.2019). Projekti on valtakunnallinen, ESR-rahoitteinen hanke, jota rahoittaa Hämeen ELY-keskus toimintalinjasta 3. Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus, erityistavoite 7.1. Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen. SeAMK sosiaali-ja terveysala koordinoi ja hallinnoi hanketta. Muut toimijatahot ovat: Satakunnan ammattikorkeakoulu ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu. Myös SeAMK, elintarvike- ja maatalous on mukana hankkeessa maataloustoimialan erityisasiantuntijan roolissa.

Projektin tarkoituksena on kehittää samanaikaisesti maaseutuyrittäjien työhyvinvointia ja tuottavuutta. Hankkeen tavoitteet tiivistyvät kolmen teeman ympärille: dialogisen ja yhteistoiminnallisen kehittämisen, digitalisaation hyödyntämisen sekä vertais -ja oppimisverkoston rakentamisen. Kaikissa teemoissa terveyden ja hyvinvoinnin tukeminen kulkee mukana läpileikkaavana teemana. Hankkeen kehittämistyö toteutetaan yrityskohtaisina kehittämistapaamisina sekä alueellisten ja valtakunnallisten työpajojen kautta.

Toinen, pian päättymässä oleva valtakunnallinen hanke on nimeltään: *Työn ilolla tuottavuutta ja kilpailukykyä* (2016-3/2018). Rahoitus on samasta ohjelmasta kuin edellä kuvattu *DIDIVE –hanke*. Kyse on verkostohankkeesta, jossa SeAMK:n lisäksi ovat mukana: Tampereen ammattikorkeakoulu, Savonia ammattikorkeakoulu ja Tampereen yliopisto, joka koordinoi hanketta. Kohdeyrityksinä Etelä-Pohjanmaalla on kolme vanhuspalveluyritystä. Myös tässä hankkeessa kehittämistoiminta kohdistuu alueellisiin pilottiyrityksiin ja toteutuu lisäksi alueellisina ja valtakunnallisina työpajoina.

Työhyvinvoinnin täydennyskoulutusta

Laajaan työhyvinvoinnin teemaan liittyvää täydennyskoulutusta järjestetään sekä ns. avoimina että tilauskoulutuksina. **Työyhteisön ja työhyvinvoinnin dialoginen johtaminen ja kehittäminen (30 op) –koulutus** on v. 2012-2014 toteutetun Dialogisen johtamisen tutkimushankeen (www.dinno.fi) tuloksien pohjalta tuotteistettu laaja koulutuskokonaisuus. Koulutus toteutettiin ensimmäisen kerran 10/2016-12/2017 yhteistyössä Tampereen yliopiston Työelämän tutkimuskeskuksen kanssa ja sen suunnittelua on rahoittanut Työsuojelurahasto. Koulutus on tarkoitus käynnistää uudelleen keväällä 2018.

Koulutuksen aikana perehdytään mm. siihen, miten ihmisten osaaminen ja luovuus saadaan käyttöön, miten työmotivaatiota tuetaan ja miten nämä vaikuttavat työhyvinvointiin ja työn tuloksellisuuteen. Tärkeä näkökulma on se, miten kaikki työntekijät voivat osallistua ja siten myös sitoutua uudistamiseen ja kehittämiseen. Koulutus rakentuu neljästä moduulista ja kehittämistehtävästä, mikä tehdään oman työpaikan lähtökohdista käsin. Koulutuksessa perehdytään dialogisuuteen, dialoginen johtamiseen ja dialogiseen kehittämiseen. Lisäksi perehdytään osaamisen kehittämiseen, hyödyntäminen ja johtamiseen. Työhyvinvointi, työkyky ja työmotivaatio sekä työturvallisuus, työterveysyhteistyö, työnantajan velvoitteet ja vastuut, lait ja asetukset ovat niin ikään opiskeltavia asioita. Myös tuoreisiin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen perehdytään ja käsitellään uutta tietoa yhdessä dialogisesti ja reflektiivisesti.

Pätevöittävää koulutusta ja työkalupakki

Toinen merkittävä koulutustuote on **”Työterveyshuollon koulutus” (15 op)**, mikä toteutetaan nykyisin valtakunnallisena verkostokoulutuksena ammattikorkeakoulujen ja Työterveyslaitoksen yhteistyössä. SeAMKissa koulutus on toteutunut vuosina 2014-2015 ja 2016-2017 ja parhaillaan toteutetaan kolmatta samanmuotoista koulutusta. Koulutus sisältää lähiopetusta ja verkko-opiskelua ja antaa pätevyyden toimia työterveyshuoltolain sekä sen nojalla annetun valtioneuvoston asetuksen (708/2013) määrittelemänä työterveyshuollon ammattihenkilönä (terveydenhoitajan pohjakoulutus) tai työterveyshuollon asiantuntijana (fysioterapeutin pohjakoulutus).

Sedu aikuiskoulutuksen ja SeAMKin yhdessä järjestämässä Esimiesareenassa ”Työhyvinvoinnin johtaminen” on toteutettu ensimmäisen kerran v. 2016. Koulutus käynnistyy uudelleen keväällä 2018.

Lisäksi ”Dinno-tutkijat”, allekirjoittanut mukaan lukien ovat tuotteistaneet ns. dialogisen johtamisen ja kehittämisen työkalupakin, mikä sisältää Dialogivirta-lautapelin, dialogikortit ja dialogikapulan.

Kirjoittaja:

Kaija Loppela
KT, ft, työhyvinvoinnin yliopettaja SeAMK Sosiaali- ja terveysala